

Conceptverslag 27^e SP-congres – 3 juni 2023

Voorzitter Jannie Visscher heet de gasten van het congres welkom. Na haar welkomstwoord geeft ze aan dat we in een samenleving wonen waarin economisch gewin de boventoon voert. Dat gaat ten koste van mensen, het milieu en de aarde waarop we leven. Tijdens dit congres wordt het beginselprogramma geactualiseerd waar twee jaar hard aan is gewerkt. Die beginselen geven ons houvast bij ons handelen en maken het makkelijker om anderen te enthousiasmeren. Vervolgens geeft ze een toelichting op het programma van de dag. Het congres is geopend.

Dagvoorzitters Frank Futselaar en Mariska ten Heuw geven uitleg over hoe de dag procedureel verloopt.

Bespreking geactualiseerd Heel de Mens

Namens de commissie die de actualisatie van het nieuwe beginselprogramma heeft voorbereid, geeft voorzitter Ronald van Raak een introductie op het nieuwe programma. Hij schetst een beeld van de samenleving waarin de belangen van mensen niet gediend worden door de politiek. Vandaag denkt dit congres na over de wereld na het neoliberalisme. De leden van de SP maken een verhaal voor Nederland. Van Raak geeft aan dat een beginselprogramma niet hetzelfde is als een verkiezingsprogramma. Een beginselprogramma gaat over waarden en ideeën.

Van Raak schetst vervolgens hoe dit proces is ontstaan. Dat kwam voort uit een besluit van een vorig congres. De opdracht aan de commissie was om een kort en bondig en heel herkenbaar programma te schrijven. Vanuit leden zijn onderwerpen als klimaatrechtvaardigheid en digitalisering opgevoerd als actuele punten die extra aandacht verdienen.

Het is een lang proces geweest van twee jaar maar van Raak is van mening dat daardoor het programma echt veel beter is geworden. Het is een document geworden dat van de leden zelf is. Er liggen nu veel wijzigingsvoorstellen voor. De commissie heeft ze afgewogen aan de hand van de discussie van de afgelopen twee jaar en gekeken of ze daar bij passen.

Het nieuwe beginselprogramma gaat volgens van Raak helpen om na te denken over standpunten, strategie, de organisatie van de partij en hoe actieve SP'ers politiek bedrijven.

Afgevaardigden van het congres geven nu in eerste termijn een reactie op het geactualiseerde Heel de Mens

Enkele afgevaardigden vertellen hoe zij het programma interpreteren en wat zij er mee gaan doen in hun afdelingen. Anderen geven een toelichting op hun wijzigingsvoorstellen of reageren op die van anderen. In algemene zin wordt het programma positief ontvangen en gezien als een verbetering waar de afgevaardigden in hun afdelingen mee aan de slag kunnen.

De programmacommissie gaat zich nu beraden op de beantwoording en komt daar na de pauze op terug.

Paul Peters fotoprijs

Eva Peters, de dochter van Paul Peters, vertelt over haar vader en de fotoprijs die naar hem vernoemd is. Een prijs voor sociaal geëngageerde fotografie. Met beeld wordt de strijd tegen onrecht voor het voetlicht gebracht en Eva Peters hoopt dat de prijs nog lang zal worden uitgereikt.

Gouden Tomaat

Voorzitter Jannie Visscher geeft een inleiding op de uitreiking van een Gouden Tomaat, de hoogste onderscheiding binnen de SP. De waardering wordt gegeven aan Peter van Zutphen. Jannie Visscher vertelt hoe van Zutphen op jonge leeftijd al wilde opkomen voor mensen die het niet zo hadden

getroffen als hij. Ze vertelt over acties die van Zutphen door de jaren heen heeft ondernomen. In Heerlen is hij het geweten van de afdeling. Van Zutphen vertelt nu zelf over hoe hij met de mijnwerkers aan de slag is gegaan om sociale problemen op te lossen. Van Zutphen is al vele jaren wethouder en heeft de marktwerking uit de zorg gesloopt in de gemeente Heerlen. Visscher spelt vervolgens de Gouden Tomaat op bij van Zutphen.

SP Jongeren

Verschillende jongeren vertellen waarom zij lid zijn geworden van de SP Jongeren en wat ze motiveert om actie te voeren. Voorzitter Bastiaan Meijer vertelt hoe ze opkomen tegen huisjesmelkers, voor een goede basisbeurs en roept mensen op om zich aan te sluiten om samen de wereld te veranderen.

Het congres pauzeert voor de lunch.

Na de pauze kijkt het congres naar een filmpje van verschillende SP'ers die vertellen waarom ze lid zijn geworden van de partij en waarom ze actief zijn.

Bespreking geactualiseerd Heel de Mens

Ronald van Raak geeft namens de programmacommissie een reactie op de eerste termijn vanuit het congres. Hij gaat de verschillende wijzigingsvoorstellen bij langs. Bij enkele voorstellen wijzigt het advies van de commissie. Nogmaals benadrukt van Raak dat er een verschil is tussen wat je in een beginselprogramma opneemt en wat je in een verkiezingsprogramma zet.

Afgevaardigden kunnen zich melden om in tweede termijn te reageren op de commissie als zij dat wensen.

Bespreking boek 'De winst van eerlijk delen'

Ronald van Raak gaat in gesprek met Lilian Marijnissen over haar boek 'De winst van eerlijk delen'. Marijnissen zegt dat ze het boek heeft geschreven om te laten zien hoe een land er uit kan zien zonder het kapitalisme. Ze is van mening dat er een ideeënstrijd nodig is in de politiek. De politiek is nu niet bij machte om problemen op te lossen. Het antwoord is dat je mensen zeggenschap moet geven.

Marijnissen gaat vervolgens in gesprek met gasten om het te hebben over de radicale democratisering die ze bepleit. Ze doet dat met Wim Voermans, Mahir Alkaya, Marie-Therese Janssen en Stephan Jersch. Onderwerpen die aan bod komen zijn referenda, het zorgbuurthuis in Oss, publieke energiebedrijven en het betaalsysteem. Oftewel: het democratiseren van de overheid, de zorg, de energie en de economie.

Bespreking geactualiseerd Heel de Mens

Het congres reageert in tweede termijn op de reactie van de commissie.

Afgevaardigden geven een inhoudelijke reflectie op wat er door de commissie is gezegd. Enkelen gaan in op de algemene lijn maar de meeste sprekers doen nogmaals een pleidooi voor hun wijzigingsvoorstel.

Het congres gaat een half uur met pauze zodat de commissie de beantwoording in tweede termijn kan voorbereiden.

Van Raak reageert namens de commissie in tweede termijn. Wat van Raak mooi vindt aan deze dag is dat er verschillen zijn maar dat de partij wel weet waar ze naartoe wil. Vervolgens gaat hij nogmaals in op de wijzigingsvoorstellen en de inbreng van afgevaardigden in tweede termijn.

Gouden roeispaan voor Eva González Pérez

Lilian Marijnissen spreekt met Eva González Pérez, de advocate die het toeslagenschandaal heeft geopenbaard. Ze praten over Eva's herkomst en hoe ze sociaal advocaat is geworden. Eva vertelt hoe ze heeft ontdekt dat er iets mis zat bij de belastingdienst. Ze vertelt hoe mensen financieel in de problemen raakten. Met het zwartboek dat Renske Leijten heeft geïnitieerd is duidelijk geworden wat de precieze omvang van het schandaal was. González Pérez constateert dat de rechtstaat niet voor iedereen geldt. Ze geeft aan dat het belangrijk is om te zien dat er vanuit de politiek iets gedaan wordt. De vrees van González Pérez is dat de belastingdienst nu eerder uitkijkt met wat ze naar buiten brengt terwijl juist transparantie nodig is.

Voor de inzet, vasthoudendheid en moed die Eva González Pérez heeft laten zien in de afgelopen jaren geeft Lilian Marijnissen haar de Gouden Roeispaan, een prijs voor mensen die tegen de stroom ingaan om het goede te doen.

Stemming geactualiseerde versie Heel de Mens

Er is een stemcommissie ingesteld om de uitslag vast te stellen. Alle wijzigingsvoorstellen worden in stemming gebracht en ook de motie en het al dan niet gewijzigde beginselprogramma. Het geactualiseerde beginselprogramma is gewijzigd aangenomen na de stemming.

Op het podium doen nu verschillende mensen hun verhaal. Een medewerker van een distributiecentrum vertelt over zijn strijd met collega's voor eerlijke lonen en waardering, een huurder van sociale woningbouw over haar conflict met de woningcorporatie omdat die niet wil isoleren en een fysiotherapeut over de zorg die hij niet mag leveren van verzekeraars terwijl mensen dat wel nodig hebben.

Kom op voor Nederland

Jimmy Dijk vertelt over de gezamenlijke en georganiseerde strijd die nodig is. Hij vertelt over winsten van bedrijven die enorm zijn gestegen en de prijzen in de supermarkten die door het dak zijn gegaan. Hetzelfde geldt voor de kosten van de zorg en van de huren. Daar moeten we iets aan doen. Dijk pleit ervoor om iedereen samen op te laten komen voor Nederland. Er is een gezamenlijk belang waar we ons voor moeten organiseren. Dijk vraagt het congres om daar in mee te gaan en de reactie is positief.

Speech Lilian Marijnissen

Marijnissen geeft aan dat ze trots is op het proces waarmee het nieuwe beginselprogramma is vastgesteld. Ze benadrukt nogmaals dat radicale democratisering nodig is om zeggenschap terug te geven over de buurt, het werk, het leven. Politiek moet er weer voor mensen zijn.

In Zutphen wordt nu actie gevoerd voor het behoud van het ziekenhuis. Het zijn de zorgverzekeraars die bepalen wat er gebeurt. Datzelfde is aan de hand bij de kinderopvang. Dat komt door de vermarkting en het gebrek aan zeggenschap. Commerciële partijen profiteren, dat zie je ook bij de afwikkeling van het toeslagenschandaal en de aardbevingsschade in Groningen.

De opvang van asielzoekers gaat ondertussen ook niet eerlijk omdat er een financiële prikkel is om mensen een plek te geven. Hierdoor zijn het rijke gemeenten die de dans ontspringen en minder vermogende gemeenten die wel opvang regelen.

In Den Haag liggen ondertussen arbeidsmigranten op straat door hoe ze zijn behandeld door de bedrijven die ze hierheen hebben gehaald. Marijnissen zegt dat we daar niet aan mogen wennen. Niet in Ter Apel, nergens.

Nederland is kapot maar Marijnissen zegt dat het gerepareerd kan worden met radicale democratisering. Geef mensen grip terug op hun leven.

De democratie wordt gegijzeld door het kapitaal. De winsten die gemaakt worden moeten belanden bij de mensen die ervoor hebben gewerkt. Marijnissen pleit voor meer zeggenschap op de werkvloer. Het kapitalisme kent geen moraal en dus moet het zeggenschap worden opgeëist. Dat geldt ook voor de volkshuisvesting, de zorg, de energie en de overheid. Op al die terreinen is radicale democratisering nodig.

Het klimaatbeleid bestaat nu uit subsidies voor bedrijven en mensen die geld zat hebben om zelf te verduurzamen, terwijl notabene linkse partijen mensen willen benadelen met een vleestax en een vliegtax. Dat is niet eerlijk en Marijnissen pleit daarom voor klimaatrechtvaardigheid. Het moet collectief klimaatbeleid worden.

Samen kunnen we kiezen voor een Nederland waarin we naar elkaar omkijken. Maar dan moeten we dit kabinet stoppen. Marijnissen roept daarom het congres op om bij het Prinsjesdagprotest te zijn en samen op te komen voor Nederland.

Het congres wordt gesloten.